

บทบาทของครูอนามัยโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

นางสาวเอมอร เสาวลักษณ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-567-212-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

011822

i 1834687x

ROLES OF SCHOOL NURSE TEACHERS CONCERNING
THE MANAGEMENT OF SCHOOL HEALTH PROGRAMS IN
THE SECONDARY SCHOOLS, BANGKOK METROPOLIS

Miss Aimorn Saowaluk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

ISBN 974-567-212-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์	บทบาทของครูอนามัยโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร
ชื่อนิสิต	นางสาวเอมอร เสาวลักษณ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์พิชรา กาญจนารัตน์
ภาควิชา	พลศึกษา
ปีการศึกษา	2529

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของครูอนามัยโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เปรียบเทียบบทบาทของครูอนามัยโรงเรียนที่มีพื้นฐานทางการพยาบาลและครูอนามัยโรงเรียนที่ไม่มีพื้นฐานทางการพยาบาล และศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพของครูอนามัยโรงเรียน

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังหัวหน้าครูอนามัยโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงเรียนละ 1 คน รวมเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 103 คน ได้รับความตอบคืนมาจำนวน 87 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.47 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างด้วยค่า "ที"

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูอนามัยโรงเรียนโดยส่วนรวมมีบทบาทในด้านการบริการสุขภาพอยู่ในระดับปฏิบัติมาก แต่บทบาทด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะและบทบาทด้านการสอนสุขศึกษาอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง
2. ครูอนามัยโรงเรียนที่มีพื้นฐานทางการพยาบาลมีบทบาทด้านการบริการสุขภาพอยู่ในระดับปฏิบัติมาก สำหรับบทบาทด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะและด้าน

การสอนสุขศึกษาอยู่ในระดับปฏิบัติการกลาง แต่ครูอนามัยโรงเรียนที่ไม่มีพื้นฐานทางการพยาบาลมีบทบาทด้านการบริการสุขภาพ การจักสิ่งแวกล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ และด้านการสอนสุขศึกษา อยู่ในระดับปฏิบัติการกลางทั้ง 3 ด้าน

3. ครูอนามัยโรงเรียนที่มีพื้นฐานทางการพยาบาลและครูอนามัยโรงเรียนที่ไม่มีพื้นฐานทางการพยาบาลมีบทบาทด้านการบริการสุขภาพส่วนใหญ่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และมีบทบาทด้านการจักสิ่งแวกล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ และด้านการสอนสุขศึกษาส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

4. ปัญหาในการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพของครูอนามัยโรงเรียนอยู่ในระดับมีปัญหาน้อยทั้ง 3 ด้าน

Thesis Title Roles of School Nurse Teachers Concerning the
Management of School Health Programs in the
Secondary Schools, Bangkok Metropolis

Name Miss Aimorn Saowaluk

Thesis Advisor Associate Professor Patchara Kanjanarun

Department Physical Education

Academic Year 1986

ABSTRACT

The purposes of the study were to investigate the roles of school nurse teachers concerning the management of school health programs in the secondary schools Bangkok Metropolis, to compare the roles of school nurse teachers concerning the management of school health programs in the secondary schools on the variables of educational background, and to study the school nurse teachers' problems concerning the management of school health programs.

The one hundred and three questionnaires were sent to the school nurse teachers who were population, and eighty-seven questionnaires were returned. It was 84.47 %. The obtained data were, then, statistically analyzed by mean of percentages, means, and standard deviations. Also, the t-test were employed to determine significant differences.

The results indicated as follows :

1. The school nurse teachers who had foundation in nursing and who had no foundation in nursing had the health service roles in the most items to be more frequent practice, but the roles in school environment and health teaching in the most items to be moderate practice.

2. The school nurse teachers who had foundation in nursing had the roles in health service in the most items to be more frequent practice, and the roles in school environment and health teaching in the most items to be moderate practice. The school nurse teachers who had no foundation in nursing had the roles in health service, school environment and health teaching in the most items to be moderate practice.

3. The comparison of the school nurse teachers who had foundation in nursing and the school nurse teachers who had no foundation in nursing had the roles in health service in the most items were significantly different at the level of .05. Exceptionally, the roles in school environment and health teaching in most items were not significantly different at the level of .05.

4. The school nurse teachers' problems concerning the management of school health program in the most items had less problem.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่องบทบาทของครูอนามัยโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงาน โปรแกรม สุขภาพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร สำเร็จลงได้เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดียิ่ง จากท่านรองศาสตราจารย์พีชรา กาญจนารัตน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์สุชาติ โสภประยูร และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบ แก้ไขรับรองความถูกต้อง เพื่อหาความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม ผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียน ครูอนามัยโรงเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด และขอขอบพระคุณ อาจารย์ไกรสิทธิ์ กลิ่นสุวรรณ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการวิจัย นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์เคื่อน สินธุ์พันธุ์ประทุม ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงิน และให้กำลังใจช่วยให้การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

เอมอร เสาวลักษณ์

สารบัญ

๗

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๘
บทที่	
1. บทนำ.....	1
2. การวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	15
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	21
5. สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	46
เอกสารอ้างอิง.....	64
ภาคผนวก	
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	70
ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
ค. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	92
ง. อันดับและค่าเฉลี่ยสัมพัทธ์ของครูอนามัยโรงเรียนที่มีพื้นฐาน ทางการพยาบาลและครูอนามัยโรงเรียนที่ไม่มีพื้นฐานทางการ พยาบาลเกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน โดยจำแนกเป็นรายชื่อของแต่ละด้าน.....	94

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
จ. อันดับทีและค่าเฉลี่ยบทบาทของครูอนามัยโรงเรียนที่มีพื้นฐานทางการพยาบาลและครูอนามัยโรงเรียนที่ไม่มีพื้นฐานทางการพยาบาลเกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน โดยจำแนกเป็นรายข้อทั้งหมดของทุกด้าน.....	101
ฉ. รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการศึกษา.....	107
ช. บัญชีรายละเอียดหน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานที่ปฏิบัติของครูอนามัยโรงเรียน.....	111
ประวัติผู้เขียน.....	113

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนและค่าร้อยละของครูอนามัยโรงเรียนจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา วิชาเอกวิชาโท วุฒิทางการพยาบาล ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ และหน้าที่พิเศษ.....	22
2. ค่าเฉลี่ยบทบาทของครูอนามัยโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงาน โปรแกรมสุขภาพ จำแนกเป็นบทบาทแต่ละด้าน.....	26
3. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยบทบาทของครูอนามัยโรงเรียนเกี่ยวกับ การดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน ของครูอนามัย โรงเรียนที่มีพื้นฐานทางการพยาบาลและครูอนามัยโรงเรียนที่ ไม่มีพื้นฐานทางการพยาบาล จำแนกเป็นบทบาทแต่ละด้าน	27
4. การเปรียบเทียบบทบาทของครูอนามัยโรงเรียนที่มีพื้นฐานทาง การพยาบาลและครูอนามัยโรงเรียนที่ไม่มีพื้นฐานทางการพยาบาล เกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียนในด้าน การบริการสุขภาพ โดยจำแนกเป็นรายชื่อ.....	28
5. การเปรียบเทียบบทบาทของครูอนามัยโรงเรียนที่มีพื้นฐานทาง การพยาบาลและครูอนามัยโรงเรียนที่ไม่มีพื้นฐานทางการพยาบาล เกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียนในด้าน การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ โดยจำแนก เป็นรายชื่อ.....	32
6. การเปรียบเทียบบทบาทของครูอนามัยโรงเรียนที่มีพื้นฐานทาง การพยาบาลและครูอนามัยโรงเรียนที่ไม่มีพื้นฐานทางการพยาบาล เกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียนในด้านการ สอนสุขศึกษา โดยจำแนกเป็นรายชื่อ.....	36

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
7. ค่าเฉลี่ยปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพ ในโรงเรียน จำแนกเป็นรายด้าน.....	38
8. ค่าเฉลี่ยปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพ ในโรงเรียน จำแนกเป็นรายชื่อของปัญหาในด้านการจัด สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ.....	39
9. ค่าเฉลี่ยปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพ ในโรงเรียน จำแนกเป็นรายชื่อของปัญหาในด้านการ บริการสุขภาพ.....	41
10. ค่าเฉลี่ยปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงาน โปรแกรมสุขภาพ ในโรงเรียน จำแนกเป็นรายชื่อของปัญหาในด้านการ สอนสุขศึกษา.....	43
11. อันดับและค่าเฉลี่ยบทบาทของครูอนามัยโรงเรียนที่มีพื้นฐาน ทางการพยาบาลและครูอนามัยโรงเรียนที่ไม่มีพื้นฐานทาง การพยาบาลเกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพใน โรงเรียนในด้านการบริการสุขภาพ โดยจำแนกเป็นรายชื่อ	94
12. อันดับและค่าเฉลี่ยบทบาทของครูอนามัยโรงเรียนที่มีพื้นฐาน ทางการพยาบาลและครูอนามัยโรงเรียนที่ไม่มีพื้นฐานทาง การพยาบาลเกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพใน โรงเรียนในด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูก สุขลักษณะ โดยจำแนกเป็นรายชื่อ.....	97
13. อันดับและค่าเฉลี่ยบทบาทของครูอนามัยโรงเรียนที่มีพื้นฐาน ทางการพยาบาลและครูอนามัยโรงเรียนที่ไม่มีพื้นฐานทาง การพยาบาลเกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพใน โรงเรียนในด้านการสอนสุขศึกษา โดยจำแนกเป็นรายชื่อ	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
14. อันดับและค่าเฉลี่ยบทบาทของครูอนามัยโรงเรียนที่มีพื้นฐาน ทางการพยาบาลเกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพ ในโรงเรียน โดยจำแนกเป็นรายข้อทั้งหมดของทุกด้าน...	101
15. อันดับและค่าเฉลี่ยบทบาทของครูอนามัยโรงเรียนที่ไม่มี พื้นฐานทางการพยาบาลเกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรม สุขภาพในโรงเรียน โดยจำแนกเป็นรายข้อทั้งหมดของ ทุกด้าน.....	104